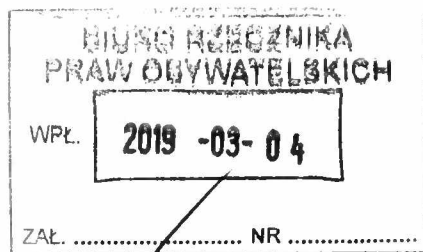

D/P.0830.9.2019.

Wronki, dn. 25 lutego 2019 r.

Pan Przemysław Kazimierski
Dyrektor Zespołu
Krajowy Mechanizm Prewencji
Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 stycznia 2019 r. sygn. KMP.571.6.2018.JZ, przy którym przesłano Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego we Wronkach poniżej informuję o realizacji zaleceń w nim zawartych.

Ad 1.1 Przeglądy cel mieszkalnych odbywają się regularnie, w trakcie wizytacji cel mieszkalnych przez kwatermistrza oddziałowego. Sposób określający postępowanie w przypadku stwierdzenia wszawicy u osadzonych oraz pluskiew w celach mieszkalnych reguluje zarządzenie nr 55/2010 Dyrektora Zakładu Karnego we Wronkach z dnia 31 sierpnia 2010 roku. Dodatkowo Zakład Karny we Wronkach ma podpisaną umowę z Przedsiębiorstwem Insekt z siedzibą w Poznaniu przy ul. Poranek 15 C/2 na wykonanie usługi dezynsekcyjnej i deratyzacyjnej na terenie całego Zakładu Karnego we Wronkach oraz monitoringu ustawionych pułapek w pomieszczeniach i na terenie przyległym do bloku żywnościowego. Powyższa usługa wykonywana jest jeden raz w kwartale. Ponadto, jeśli w celach mieszkalnych pojawią się insekty, dodatkowo przeprowadza się dezynsekcję cel mieszkalnych poprzez fumigacje – zamglawianie. Aktualnie fumigacja jest wykonywana niezwłocznie po zgłoszeniu ww. problemu.

Ad 1.2 Przeglądy cel mieszkalnych odbywają się regularnie w trakcie wizytacji cel mieszkalnych przez kwatermistrza oddziałowego. Ponadto, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, w każdym roku przeprowadzane są przeglądy stanu cel, zgodnie z zatwierdzonym przez Dyrektora jednostki harmonogramem.

Dodać należy, że od grudnia 2016 roku cele mieszkalne wyposażone są zgodnie rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie obsługi osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych:

- Łóżko metalowe (jedna sztuka na osobę osadzoną)
- Wkład do łóżka (według potrzeb)
- Szuflada wysuwna podłóżkowa (według potrzeb)
- Stół więzienny (nie mniej niż 0,15 m² powierzchni blatu według potrzeb)
- Szafka więzienna (nie mniej niż 0,03 m² kubatury szafki)
- Taboret więzienny (jedna sztuka na osobę osadzoną)
- Stolik lub półka pod telewizor (jedna sztuka na celę)
- Wieszak (według potrzeb)
- Półka na przybory toaletowe przy umywalce (jedna sztuka na cele mieszkalną)
- Szafka na środki higieny i czystości (według potrzeb)
- Lustro (sprzęt trwale mocowany do ściany, jedna sztuka na cele mieszkalną)
- miska plastikowa (jedna sztuka na cztery osoby osadzone)
- wiadro plastikowe lub kosz na śmieci (jedna sztuka na cele)
- popielniczka (według potrzeb na cele palącą)
- szczotka zmiotka i szufelka (jedna sztuka na celę)
- szczotka klozetowa (jedna sztuka na celę)
- Szczotka z długim trzonkiem (może pozostawać w wyposażeniu oddziału i być wydawana osobom osadzonym na czas sprzątnięcia celi).

Uszkodzony sprzęt kwaterunkowy wymieniany jest na bieżąco według zgłoszeń. Jednocześnie dodać należy, że w przypadku występowania wszelkiego typu usterek, uszkodzeń wykazanych podczas wizytacji pomieszczeń lub po zgłoszeniu przez osadzonego, na bieżąco dokonywane są naprawy doraźne, a w przypadku braku możliwości naprawy sprzęt wymieniany jest na nowy.

Ad 1.3 W kwestii stałego dostępu do ciepłej wody użytkowej informuję, że w celach pawilonu A, B, C i E dostęp do ciepłej wody użytkowej jest w okresach czasowych, cztery razy w ciągu dnia po około jednej godzinie. Do cel mieszkalnych w pawilonie G ciepła woda użytkowa dostarczana jest całodobowo. Kąpiel dla osadzonych odbywa się zgodnie z regulaminem organizacyjno-porządkowym wykonywania kary pozbawienia wolności, tj. „Co najmniej raz w tygodniu skazany korzysta z ciepłej kąpieli. Skazany zatrudniony przy pracach brudzących korzysta z odpowiednio częstszych kąpieli. Kąpiel skazanego chorego odbywa się według wskazań lekarza”. Dodać również należy, że od dnia 30 czerwca 2014 r. osadzeni korzystają z dwóch kąpieli w tygodniu. Aktualnie w ramach przyznawanych środków finansowych w celach mieszkalnych pawilonu F trwają prace remontowe polegające na doprowadzeniu instalacji ciepłej wody użytkowej w celu zapewnienia czasowego dostępu do ciepłej wody użytkowej. Prace zostaną zakończone w I półroczu 2019 roku.

Ad 1.4 Wszystkie cele jednoosobowe w Zakładzie Karnym we Wronkach wyposażone są w wydzielony, niezabudowany kącik sanitarny z muszlą ustępową oraz umywalką. Dodatkowo wyposażona jest w przesuwany parawan, który pozwala na niekrępujące korzystanie z muszli ustępowej w trakcie wykonywania czynności fizjologicznych. Powyższe podyktowane jest brakiem

możliwości wykonania pełnej zabudowy kącika sanitarnego, ze względu na szerokość pomieszczeń stanowiących cele mieszkalne, która wynosi około 120 cm.

Ad 1.5 W planach remontowych dotyczących jednostki, w miarę pozyskanych środków finansowych na ten cel, uwzględnione zostanie ulokowanie w miejscu pozbawionym barier architektonicznych pomieszczenia przeznaczonego do realizacji widzeń bez osoby dozorującej.

Ad 1.6 W roku 2018 zorganizowano dla 10 osób pozbawionych wolności kurs opiekuna osób niepełnosprawnych i starszych ze środków pochodzących z Funduszu Sprawiedliwości. W ramach posiadanych środków finansowych planowane jest przeprowadzenie podobnego szkolenia w roku bieżącym. Wnioski nagrodowe są rozpatrywane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Ad 1.7 Aktualna oferta kulturalno-oświatowa i sportowa przeznaczona dla osób pozbawionych wolności jest bardzo szeroka. Osadzeni mają możliwość korzystania z zajęć kulturalno-oświatowych organizowanych przez administrację Zakładu Karnego, zarówno w oddziale mieszkalnym, jak i w ogólnodostępnych dodatkowych formach zajęć realizowanych przez wychowawcę ds. kulturalno-oświatowych. Każdy osadzony ma możliwość korzystania z punktu bibliotecznego wyznaczonego dla danego oddziału mieszkalnego, w którym dostępne są pozycje książkowe (ponad 20.000 egzemplarzy) różnych gatunków literatury. Dostępnych jest ponad 1.000 audiobooków i urządzenie przenośne do ich odsłuchiwania. Dostępna jest także prasa codzienna prenumerowana przez tutejszą jednostkę. Na terenie Zakładu Karnego we Wronkach zorganizowano liczne kółka tematyczne, pozwalające na realizację zainteresowań osadzonych. Kółko teatralne „Teatr Zniewoleni” przygotowuje i przedstawia spektakle teatralne na terenie Zakładu dla osadzonych i zaproszonych gości. Kółko plastyczne umożliwia rozwijanie talentów artystycznych. Osadzeni w tutejszej jednostce mogą ponadto uczestniczyć w próbach zespołu muzycznego. W ramach podpisanych przez jednostkę umów i porozumień ze związkami wyznaniowymi, każdy skazany ma możliwość korzystania z indywidualnych i grupowych spotkań z przedstawicielami poszczególnych związków wyznaniowych: Kościoła Katolickiego, Kościoła Zielonoświątkowego, Ewangeliczny Związek Braterski, Kościoła Baptystów, Związku Wyznaniowego Świadków Jehowy, Świeckiego Ruchu Misyjnego Epifania. Osadzeni mogą także uczestniczyć w spotkaniach organizacji „Bractwo Więzienne” i uczestniczyć w próbach chóru kościelnego.

Ponadto osadzeni w dziale terapeutycznym, w zależności od założeń indywidualnego programu terapeutycznego, również mogą korzystać z licznych zajęć organizowanych poza celą mieszkalną.

W celu wykształcenia u skazanych potrzeby społecznie akceptowanego sposobu spędzania czasu wolnego, pobudzenia u skazanych własnej aktywności kulturalnej, przeciwdziałania nudzie więziennej organizowane są raz w miesiącu konkursy: wiedzy ogólnej oraz konkurs o tematyce sportowej. W konkursach tych skazani zdobywają nagrody regulaminowe. Dodatkowo osadzeni mogli brać udział w ogólnopolskich konkursach twórczości więziennej np. w Chełmie, Czarnem Sztumie, Trzebini, Czerwonym Borze, Koszalinie, Rawiczu, Jeleniej Górze, Tarnowie, Hajnówce, Krasnymstawie,

Wojkowicach, Oleśnicy, Grudziądzu, Bobolicach, Nysie i Warszawie. Dodatkowo w ramach zajęć kulturalnych organizowane są koncerty i spotkania z ciekawymi ludźmi oraz przedstawicielami świata sztuki. W roku 2018 r. odbyły się m.in.: koncert zespołu „CISZA”, prelekcja Witolda Sobóckiego pt. „Powstanie Wielkopolskie 1918-1919”, koncert kolędowy chóru „GLORIA DEI”, wystawa malarstwa Danuty Kruger oraz koncert Wojciecha Kubiaka „Patriotyzm na rokowo”.

W ramach zajęć mających na celu pobudzenie własnej aktywności wśród osób pozbawionych wolności prowadzone są liczne zajęcia sportowe. Przez cały rok systematycznie w sali gimnastycznej odbywają się zajęcia z badmintonu, piłki siatkowej, tenisa stołowego. Osadzeni uczestniczą na placu spacerowym 3 x w tygodniu w treningach biegowych. Harmonogram zajęć przeplatany jest testami sprawdzającymi poziom przygotowania kondycyjnego. Osadzeni brali udział w biegach na czas na dystansie 1km, 2km, 3km, 5km, 10km. Dodatkowo 2 x w tygodniu osadzeni biorą udział w treningach ogólnorozwojowych. W trakcie zajęć korzystają ze stepperów, skakanek i innych przyborów i przyrządów. W Zakładzie Karnym we Wronkach funkcjonuje kółko tenisowe skupiające grupę osadzonych, którzy prezentują najwyższy poziom techniczny i taktyczny. Osadzeni spotykają się dwa razy w tygodniu, aby doskonalić swoje umiejętności. Od miesiąca marca do listopada w ramach zajęć sportowych organizowanych poza terenem ZK skazani uczestniczą w zajęciach z piłki nożnej na kompleksie sportowym Orlik. Zajęcia odbywają się 2 x w tygodniu. Osadzeni korzystają z sali gimnastycznej, sali rekreacyjnej wyposażonej w profesjonalny sprzęt firmy Kettler, siłowni znajdującej się w pawilonie E, boisk do piłki siatkowej znajdujących na placach spacerowych pawilonu A, B, C, a także placów do gry w piłkę koszykową. Na placu spacerowym pawilonu E ponadto znajduje się miniboisko do gry w piłkę koszykową, a na placu spacerowym pawilonu C utworzone zostało boisko do piłki nożnej z naturalnej trawy. Plac spacerowy pawilonu A, B, C, E, F wyposażone są w urządzenia dwustanowiskowe siłowni zewnętrznej. Świetlice na oddziałach penitencjarnych wyposażone są w drabinki gimnastyczne, materace, drążki gimnastyczne, stoły do tenisa stołowego także piłkarzyki, steppery skrętne, orbitreki i rowery magnetyczne poziome.

We wszystkich wyżej wymienionych zajęciach osadzeni mogą korzystać bezpłatnie. Wnioski o umożliwienie uczestnictwa w tych zajęciach, w których ilość miejsc jest ograniczona, rozpatrywane bywają negatywnie wyłącznie w przypadku, gdy postawa i zachowanie osadzonego rodzi ryzyko, że będzie on zakłócał przebieg spotkań.

Oferta zajęć, z których osadzeni mogą korzystać jest systematycznie poszerzana. Przyczyny tworzenia nowych zajęć są różnorakie – ma to miejsce zarówno w przypadku uzyskania przez personel działu penitencjarnego lub terapeutycznego nowych kompetencji, jak i w przypadku uzyskania od osadzonych informacji o ich potrzebach, a możliwości finansowe i logistyczne jednostki pozwalają na realizację konkretnego projektu.

Ad 1.8 Zalecenie dotyczy problemu o charakterze systemowym, na który Dyrektor jednostki ma znikomy wpływ. Działania zmierzające do obsadzenia wakatów podejmowane są stale, z wyprzedzeniem dającym szansę na zapewnienie ciągłości służby. Jednakże z uwagi na sytuację na lokalnym rynku pracy od kilku lat pełnienie służby w Służbie Więziennej dla potencjalnych kandydatów nie jest na tyle atrakcyjne, aby po ogłoszeniu naboru uzyskać wnioski odpowiedniej

liczby osób. W konsekwencji obsadzenie wszystkich zwalnianych stanowisk na bieżąco nie jest możliwe. Pomimo powyższego, w miarę możliwości prowadzona jest akcja promująca służbę w strukturach Służbie Więziennej, głównie w mediach społecznościowych. Ogłoszenie umieszczone jest również na stronie portalu „Moje Wronki”. Współpracujemy z Powiatowym Urzędem Pracy, w celu pozyskania potencjalnych kandydatów. Na zlecenie jednostki wykonano 3 banery reklamowe o wymiarach 2,5 m na 7,5 m, zawieszane na murach zewnętrznych Zakładu Karnego we Wronkach oraz Oddziału Zewnętrznego w Szamotułach, pokazujące młodych, pełnych energii ludzi, gotowych do pracy, dumnych z noszonego munduru funkcjonariusza Służby Więziennej. Wykonano również plakaty i ulotki zachęcające do wstąpienia do Służby Więziennej. Planujemy kontynuację akcji promującej wstąpienie do Służby poprzez spotkania z młodzieżą szkół ponadpodstawowych. Ponadto informuję, że stan nadgodzin w pionach administracyjnych na 31 grudnia 2018 r. wynosił 6.122,59 (32,39 – średnio na funkcjonariusza).

Aktualnie w dziale ochrony odnotowano 79.900 nadgodzin. Przyczyny powstania nadgodzin są różnorodne.

Ad 1.9 W porozumieniu z Medycyną Pracy Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Poznaniu planuje się w bieżącym roku przeprowadzenie szkolenia dotyczącego wypalenia zawodowego funkcjonariuszy i pracowników.

Ad 1.10 W lutym i marcu br. zaplanowano dodatkowe szkolenie dla personelu medycznego, kadry psychologicznej działu penitencjarnego i terapeutycznego z zakresu praktycznego stosowania Protokołu Stambulskiego.

Ad 1.11 Realizacja zalecenia z punktu 1.11 jest niemożliwa z uwagi na okoliczności o charakterze problemu systemowego. W ZK Wronki lekarze nie są zatrudnieni całodobowo. Transporty osadzonych do ZK Wronki realizowane są o różnych porach dnia – nie tylko w czasie, w którym na terenie jednostki są obecni lekarze. Z tego powodu objęcie wszystkich osadzonych przyjmowanych do jednostki dodatkowym, nieprzewidzianym w przepisach prawa powszechnie obowiązującego badaniem lekarskim nie jest możliwe. Ponadto, z uwagi na opisane w punkcie 1.8 problemy niezależne od Dyrektora ZK Wronki, a także brak środków na zwiększenie zatrudnienia lekarzy nawet gdyby było to możliwe, wykluczone jest przerywanie lekarzom przyjęć osadzonych oczekujących na wizytę lekarską, w celu oddelegowania ich do przeprowadzenia badań osadzonych, którzy właśnie przybyli do jednostki.

Stwierdzić ponadto należy, że osadzeni w tutejszej jednostce są poddawani badaniom lekarskim w przypadkach określonych z obowiązujących przepisach regulujących wykonywanie kary pozbawienia wolności.

Ad 1.12 Badania lekarskie poza jednostką odbywają się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Relacje osadzonych na temat przebiegu badań należy oceniać z ostrożnością. Należy zwrócić uwagę na fakt,

że decyzje o tym, czy badanie przeprowadzane jest w asyście funkcjonariuszy SW czy bez, zapadają w trakcie rozmów z personelem medycznym, w których skazani nie uczestniczą. Poza prawami skazanych odbywających karę pozbawienia wolności za popełnione przestępstwa uwzględnienia wymagają również prawa i wolności pozostałych obywateli. Mając to na uwadze trudno oczekiwać od pozawięziennego personelu medycznego, że rzadko decyduje się na udzielanie świadczeń medycznych bez asysty konwojentów, skoro ma świadomość, iż pacjent odbywa karę pozbawienia wolności w jednostce przeznaczonej dla recydywistów, w tym skazanych za najpoważniejsze przestępstwa.

Reasumując – poczynione ustalenia, że świadczenia medyczne w pozawięziennych placówkach służby zdrowia udzielane są w asyście funkcjonariuszy „co do zasady” nie są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Przypadki asysty funkcjonariuszy są częste, ale nie wynika to z przyjmowania przez funkcjonariuszy ZK Wronki takiej „zasady”, a z tego, że poza respektowaniem przez konwojentów praw osadzonych, wykonują oni również swoje obowiązki z art. 2 ust. 2 pkt 5) ustawy o Służbie Więziennej, sprowadzające się do ochrony społeczeństwa przed sprawcami przestępstw osadzonymi w zakładach karnych i aresztach śledczych. Bez względu na powyższe, obowiązujące zasady omówiono z funkcjonariuszami ZK Wronki w celu przypomnienia i odświeżenia wiedzy.

Ad 1.13 Przy stanowisku komputerowym przeznaczonym do użytkowania przez osadzonych w dniu wizytacji znajdował się wykaz stron, do których osadzeni mają dostęp, zgodny z informacjami, jakie do dnia kontroli napłynęły do ZK Wronki. W przypadku uzyskania nowych informacji wykaz był i jest na bieżąco aktualizowany.

Ponadto należy stwierdzić, że poruszone w punkcie 1.13 raportu z wizytacji kwestie uzyskania zgody Dyrektora były ujęte w pierwotnym tekście porządku wewnętrznego, nieobowiązującym w dniu wizytacji. Przed wizytacją treść porządków wewnętrznych została zmieniona w sposób, który spełnia oczekiwania wyrażone w punkcie 1.13. Jednocześnie pragnę podkreślić, że członkom Komitetu w trakcie wizytacji udostępniono treść wszystkich zarządzeń Dyrektora Zakładu Karnego we Wronkach, a kopie tekstu pierwotnego porządków i zarządzeń zmieniających je wręczono jako osobny komplet dokumentów.

Ad 1.14 Informacje o możliwości korzystania z serwisów BIP i komunikatora Skype, odkąd ZK Wronki takie możliwości stworzył, znajdują się w porządku wewnętrznym, doręczanym przez administrację jednostki do każdej celi. Ponadto, za pośrednictwem lokalnego radiowęzła emitowany jest komunikat informujący skazanych o możliwości korzystania z serwisów Biuletynu Informacji Publicznej oraz komunikatora Skype.

Ad 1.15 Na tablicach ogłoszeń znajdujących się w oddziałach mieszkalnych uzupełniono dane teleadresowe Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, udostępniając numer infolinii obywatelskiej RPO.

Ad 1.16 W odniesieniu do oczekiwań wyrażonych w punkcie 1.16 raportu uprzejmie informuję, że z dniem 20 lutego 2019 r. zmieniono porządki wewnętrzne dla osadzonych w zakładzie karnym typu półotwartego, na terenie Zakładu Karnego we Wronkach oraz Oddziału Zewnętrznego w Szamotułach. Porządek po zmianach stwierdza, że połączenia z numerem infolinii obywatelskiej RPO nie podlegają kontroli.

W związku z zawartym w Raporcie pytaniem o wyniki postępowania wyjaśniającego prowadzonego w sprawie nieprawidłowości w obliczeniu terminu końca kary informuję, że w stosunku do funkcjonariuszy uznanych za winnych niedopełnienia obowiązków służbowych przeprowadzono rozmowy instruktażowe, omówiono zdarzenie w ramach szkoleń przeprowadzanych przez okręgowe inspektoraty Służby Więziennej w Poznaniu, Szczecinie, Koszalinie i Bydgoszczy oraz zobowiązano Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie do wystąpienia o zaliczenie okresu pozbawienia wolności od 24 maja 2018 r. do 21 sierpnia 2018 r. na poczet kary, w przypadku skierowania aktu oskarżenia w toczącym się wobec poszkodowanego postępowaniu przygotowawczym.

2 rozważaniem

Wykonano w 4 egz.:

1. adresat,
  2. Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Poznaniu,
  3. BSW CZSW w Warszawie,
  4. aa
- L. dz. 3152/2019
4452/2019

DYREKTOR
ZAKŁADU KARNEGO WE WRONKACH

pik mgr Artur Koczerba

OI/OP.055.1.2019.JJ

Poznań, dn. 27 lutego 2019 r.

**Pan
Przemysław Kazimirski**

**Dyrektor Zespołu
Krajowy Mechanizm Prewencji**

**Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00 – 090 Warszawa**

Nawiązując do pisma KMP.571.6.2018.JZ z dnia 18 stycznia 2019 r. w przedmiocie ustosunkowania się do zaleceń zawartych w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego we Wronkach, poniżej podaję, co następuje:

Stanowisko w odniesieniu do zaleceń sformułowanych w raporcie przedstawił Dyrektor Zakładu Karnego we Wronkach i stanowisko to jest nadal aktualne – kopia pisma Dyrektora Zakładu Karnego we Wronkach stanowi załącznik do niniejszego pisma.

Jednocześnie podkreślam, że wszystkie ustalenia zawarte w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego we Wronkach będą monitorowane i wnikliwie badane podczas kontroli realizowanych przez specjalistów Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Poznaniu.

Ponadto informuję, że treść Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji w Zakładzie Karnym we Wronkach przekazana została do wszystkich jednostek okręgu poznańskiego z poleceniem wydanym przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Poznaniu dokonania analizy treści raportu pod kątem występowania w tych jednostkach nieprawidłowości stwierdzonych w czasie wizytacji w Zakładzie Karnym we Wronkach; a w przypadku odnotowania tego rodzaju uchybień dyrektor okręgowy zobowiązał dyrektorów jednostek do podjęcia stosownych działań w celu ich wyeliminowania.

Oprócz powyższego w nawiązaniu do zaleceń, o których mowa w punktach 1.13. do 1.16. Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Poznaniu polecił dyrektorom jednostek okręgu poznańskiego dokonać analizy obowiązujących w podległych im jednostkach porządków wewnętrznych w zakresie wskazanym w przywołanych wyżej zaleceniach oraz w razie konieczności wprowadzić stosowne zmiany w porządkach wewnętrznych.

Wykonano w 3 egz.:

Egz. nr 1 – Adresat + 2a

Egz. nr 2 – BSW CZSW (do wiadomości)

Egz. nr 3 – a/a

3301 2019

ZASTĘPCA DYREKTORA OKRĘGOWEGO
Służby Więziennej
w Poznaniu

plk Robert Józwiak